

EUWE (2)

Max Euwe was de eerste Nederlander in de schaakgeschiedenis die er in slaagde zich met de wereldtop te meten. Dat was zeer opmerkelijk. Een speler uit dat kleine land temidden van de wereldtop, dat was de schaakwereld helemaal niet gewend. Al in 1920, op 19-jarige leeftijd, deed hij internationaal van zich spreken door in een zevenkamp achter Reti, Maroczy en Tartakower als vierde te eindigen. Euwe was in tegenstelling tot vele anderen iemand die het schaken 'erbij' deed. Hij was getrouwd, vader van drie dochters en had een drukke baan als wiskundeleraar aan een gymnasium in Amsterdam. Maar de ijverige Euwe was iemand die elke minuut van de dag nuttig besteedde. Zo slaagde hij er toch in de wereldtop te bereiken en op vele internationale toernooien te verschijnen. In 1933 stond hij op het punt met schaken te stoppen. Maar juist toen kwam er een brief van Aljechin. De regerend wereldkampioen was bereid zijn titel op het spel te zetten tegen Euwe. Het was niet gebruikelijk dat de kampioen zelf het initiatief nam voor zo'n match, want meestal werd het initiatief genomen door de uitdager. Aljechin wilde de match spelen op een oceaanstomer tussen Nederland en het toenmalige Nederlands-Indië. Euwe besloot de gok te wagen. Aljechin en hij sloten een akkoord. Dat hield in dat Aljechin eerst nog, in 1934, tegen Bogoljubow zou spelen. Zou Bogoljubow die match winnen, dan zou er nog een revanche match tussen Aljechin en Bogoljubow komen. Zou Aljechin winnen, dan zou die in 1935 zijn titel op het spel zetten tegen Euwe. Niet op een schip, maar 'gewoon' in Nederland. En Aljechin won. Resoluut. En dus mocht Euwe

tegen hem aantreden. Euwe bereidde zich terdege voor en had daar ruim anderhalf jaar de tijd voor. Eénmaal eerder, in 1927, had hij overigens al een oefentweekkamp tegen Aljechin gespeeld en maar nipt met 5½-4½ verloren. Hier een partij uit die tweekamp. Euwe-Aljechin, tweekamp over tien partijen, Den Haag 1927, 8e partij. 1.Pf3 d5 2.c4 d4 3.b4 g6 4.e3 a5 5.b5 c5 6.exd4 Lg7 7.d3 cxd4 8.g3 Pd7 9.Pbd2 Pc5 10.Pb3 Db6 11.Pxc5 Dxc5 12.Lg2 Ph6 13.0-0 0-0 14.a4 Te8 15.Te1 Lf5 16.La3 Dc7 17.c5 Tad8 18.Pg5 Lf6 19.Pe4 Lg7 20.Dd2 Pg4 21.b6 Dc8 22.c6

ZIE DIAGRAM 1, de stelling na 22.c6!
22...bxc6 23.Dxa5 Pe5 24.Dd2 Da6 25.a5 Pxd3 26.Pc5 Pxc5 27.Lxc5 Db5 28.Lxe7 Tc8 29.Lf1

ZIE DIAGRAM 2, de stelling na 29.Lg2-f1! Deze zet dwingt zwart de dekking van b7 op te geven en dat is cruciaal.
29...Db3 30.Ta3 Dd5 31.b7 Tb8 32.a6 Lc8

ZIE DIAGRAM 3, de stelling na 32...Lf5-c8
Zwart heeft geen betere keus. Hij staat verloren en moet kiezen voor de minst slechte optie. De strijd is op dit moment in feite beslist en het restant van de partij wordt door Euwe bekwaam en snel tot een goed einde gebracht.
33.bxc8D Tbx8 34.Lg2 Dd7 35.Lc5

Txe1+ 36.Dxe1 h5
37.a7 Ta8 38.De4
d3 39.Txd3 Db7
40.Dxc6
Db1+
41.Lf1 Txa7
42.Lxa7

Hoe zou de tweede botsing verlopen? Euwe speelde in de voorbereiding op het treffen diverse oefentweekkampen

en speelde enkele grote internationale toernooien. Zo nam hij het in een toernooi in Zürich op tegen grote namen als Bogoljubow, Lasker, Nimzowitsch, Flohr en - jawel, ook hij - Aljechin. Aljechin won dit toernooi. Euwe werd tweede. Maar Euwe boekte wel belangrijk psychologisch voordeel. Want Euwe won in dit toernooi zijn partij tegen Aljechin op briljante wijze, wat hem veel zelfvertrouwen gaf. Bovendien trok hij daarmee de stand in hun onderlinge confrontaties gelijk. In Nederland werd enthousiast naar de grote match uitgezien. Het schaken leefde. Alle krachten werden verzameld om de match goed voor te bereiden. In het hele land werden comités gevormd. De organisatoren hoopten dat de match om de titel velen zou inspireren om zich aan het edele schaakspel te gaan wijden. Er werd gehoopt op een opbloei. De organisatie was in die crisisjaren geen sinecure. Er was ongeveer 10.000 gulden nodig. Het geld kwam met dubbeltjes bij elkaar. En dan de match zelf. Het werd een schaakpromotion in ons land als nooit tevoren. De strijd ging over dertig partijen. Er werd gespeeld in dertien Nederlandse steden: Amsterdam, Den Haag, Delft, Rotterdam, Utrecht, Gouda,

Groningen, Baarn, Den Bosch, Eindhoven, Zeist, Ermelo en Zandvoort. Er waren prachtige zalen bij, zoals het Carltonhotel in Amsterdam. De mooiste speelzaal was ongetwijfeld het Rijksmuseum in Amsterdam. Daar vochten de schakers hun strijd uit tegen de achtergrond van een de beroemdste schilderijen van de wereld: de Nachtwacht van Rembrandt. De eerste partij, op 3 oktober 1935, ging mis voor Euwe: 0-1. Euwe kwam met 1-3 achter. Die achterstand liep zelfs op naar een verschil van drie punten (2-5). Niemand hield het nog voor mogelijk dat Euwe van zo'n grote achterstand terug zou kunnen komen. De schaakprofessional Aljechin, die al vanaf 1927 wereldkampioen was en zijn titel al tweemaal met succes had verdedigd tegen Bogoljubow, zou dit niet meer uit handen geven, zo was de verwachting. Maar bij de stand van 8½ tegen 10½ was het de beurt aan Euwe. Hij slaagde er in de stand gelijk te trekken: 10½-10½. Hierna ging het nog even gelijk op (12-12), maar op dat moment sloeg Euwe definitief toe. In de 25e en 26e confrontatie liet hij fraaie overwinningen noteren en liep uit naar een voorsprong van 14-12. Aljechin kwam nog terug naar 14-13. Er waren nog drie partijen te gaan. Nog drie kansen dus. Maar Euwe hield stand. Hij sleepte driemaal een remise uit het vuur en behield zijn kleine voorsprong en pakte dus de wereldtitel. Aljechin stond op en zei: „Es lebe Weltmeister Euwe!“. Volgende week deel 3 over Euwe.

Tot slot een leuk matje. ZIE DIAGRAM 4. Wit geeft mat in drie zetten. De oplossing is: 1.Da4+! Kxa4 2.Ta1+ Kb5 3.Ld7 mat.

Diagram 1

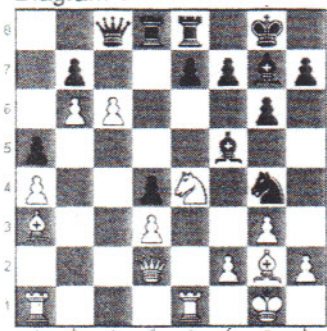

Diagram 2

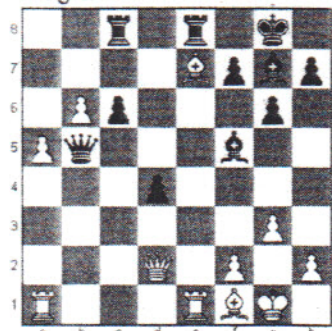

Diagram 3

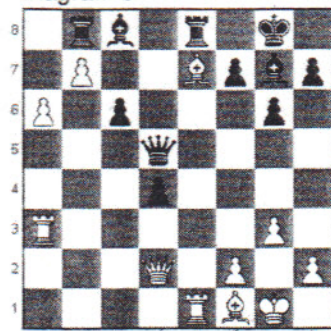
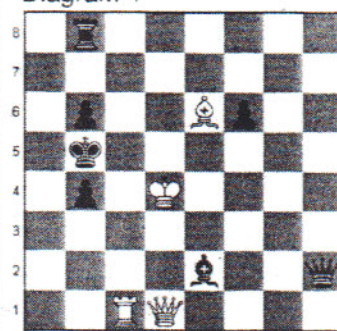

Diagram 4

EUWE (3)

Nederland juichte. De eerste - en 66 jaar later nog steeds enige - Nederlandse wereldkampioen in de schaakgeschiedenis kon op 15 december 1935 gekroond worden. Machgielis Euwe. Een historisch moment. De vijfde wereldkampioen was een Nederlander! Een Nederlandse krant meldde: 'Kort na elf uur, toen Aljechin opstond, verhieven de vele honderden toeschouwers zich van hun plaatsen en barstte er in de Bellevue-zaal in Amsterdam een donderend applaus los. De bijval duurde minutenlang; intussen lichtten de felle lampen op van de filmcamera's, flamden de flitslichten van de fotografen, lauwerkransen werden binnengebracht, alles en iedereen stormde het podium op en men hield niet op zowel de nieuwe als de oude wereldkampioen te bejubelen'. Honderden mensen stonden buiten in een sneeuwstorm te wachten om Euwe te kunnen toejuichen. In een artikel in het eerder in 2001 verschenen KNSB-biad Schaakmagazine - een speciaal Euwe-nummer - zegt een van de dochters van Max Euwe, Els: „Toen hij thuiskwam maakte hij ons wakker en zei: 'je vader heeft het wereldkampioenschap gewonnen'." Zij herinnert zich dat de hele straat was uitgelopen en dat de kinderen op de arm mee naar buiten werden genomen om vanaf het balkonnetje te zwaaien. Nederland was in de ban van het schaken. Het was wat je zou kunnen noemen het Euwe-effect. Het ledenaantal van de nationale bond steeg enorm. Decennia lang zat de bond vastgepind op zo'n 3.000 leden. Dat steeg in amper een jaar tijd naar 12.000 zonder dat de bond daar noemenswaardige propaganda voor hoefde te maken. Overigens kreeg de Nederlandse Schaak Bond tijdens de match het predikaat Koninklijk. Daarmee kon

de NSB dus voortaan de K van Koninklijk voor de naam zetten en werd het KNSB. Dat was prettig voor de schaakbond, die natuurlijk liever niet dezelfde afkorting had als de beruchte NSB van Mussert. Werd Nederland schaakgek, Euwe liet zich niet het hoofd op hol brengen. Hij ging gewoon weer voor de klas staan. Volgens dochter Els heeft Max Euwe aan het wereldkampioenschap geen cent verdiend. Hij moest zelfs gewoon verlofdagen opnemen om te kunnen spelen. Els: „Toen hij de wereldtitel had gewonnen, had hij geen geld om een taxi te kunnen nemen. Mijn ouders zijn van de speelzaal gewoon terug naar huis gelopen.”

Na het veroveren van de wereldtitel waren alle ogen natuurlijk op Euwe gericht. Zou hij in de komende jaren ook in de toernooien laten zien dat hij de wereldtitel terecht had gewonnen? In 1936 vond een bijzonder toernooi plaats in de Engelse stad Nottingham. Een vuurproef voor de wereldkampioen. Het deelnemersveld was uniek: onder de vijftien deelnemers bevonden zich de regerend kampioen Euwe en namen om van te watertanden: Lasker, Capablanca, Aljechin, Tartakower, Bogoljubow, Reschewski en Botwinnik. Euwe werd gedeeld derde. Ook in Zandvoort vond een sterk bezet toernooi plaats. Euwe werd daarin tweede. Hier volgt een mooie overwinning van Euwe tegen Keres. Keres-Euwe, Zandvoort 1936

1.e4 e6 2.d4 d5
3.e5 c5 4.Pf3 cxd4
5.Dxd4 Pc6 6.Df4
f5 7.Ld3 Pge7
8.0-0 Pge6
9.Dg3 Le7
10.Te1 0-0
11.a3 Pb8
12.Pbd2 a5
13.Pb3 Pa6 14.a4
Pb4 15.Pfd4 Ld7
16.Lb5 Pc6 17.c4
Pxd4 18.Pxd4 Lc5
19.Dd3 Lxb5
20.Pxb5 Dh4

ZIE DIAGRAM 1, de stelling na 20...Dd8-h4! Daar komt van achteruit de dame, als een duvel uit het doosje! Dit is de inleiding van een knappe aanval die Euwe mooi afmaakt.

21.Df1 Tad8 22.Le3 d4 23.Ld2 d3
24.b3 f4 25.Te4 Tf5 26.Tae1 Th5

ZIE DIAGRAM 2, de stelling na 26...Tf5-h5
27.h3 Tg5 28.Pd6 Dxb3 29.Lxf4
Pxf4 30.Txf4 Dg3

ZIE DIAGRAM 3, de stelling na 30...Dh3-g3
31.Tfe4 Th5 en wit geeft op (0-1)

In 1937 volgde de revanchematch tussen Euwe en Aljechin. Het strijdtoneel was wederom ongeveer drie maanden lang Nederland. Aljechin was al 45 jaar, negen jaar ouder dan Euwe. Euwe had alle vertrouwen in een goede afloop. Hij werd daarbij gesteund door de opvatting in de media. De kranten verkondigden dat Aljechin afgeschreven was en voorspelden dat de revanche voor hem zou uitdraaien op een tragikomedie. Hij had in de toernooien na de WK-match van 1935 geen grote indruk gemaakt. Maar wat kennelijk niemand wist, was dat Aljechin in alle stilte hard werkte aan de voor-

bereiding op de match tegen Euwe. Hij analyseerde zorgvuldig alle partijen die Euwe in de periode tussen de twee kampen van 1935 en 1937 speelde. Bovendien ging Aljechin er een gezondere leefwijze op nahouden. Hij stopte bijvoorbeeld met roken. Aljechin toog met een ijzeren wilskracht en tot de tanden gewaapend naar Nederland om zijn kroon terug te winnen. Het werd een grandioze comeback die iedereen versteld deed staan. Bij een voorsprong van 15½-9½ was Aljechin al zeker van de titel.

Volgende week deel 4 over Euwe.

Patrick Driessens (Voerendaal) heeft een topprestatie geleverd in een toernooi in Gent met ruim vierhonderd deelnemers. Hij werd gedeeld tweede met de score van 7½ uit 9. Een uitzonderlijk goed resultaat in een gezelschap van vele meesters en vier grootmeesters.

Het 24e internationaal Jac Jansen snelschaaktoernooi met de naam "Schaken met de meester" is volop aan de gang. Maandag werd de vierde ronde gespeeld. De volgende spelers hebben de beste papieren: Christian Busch, Daan Holtackers en Armin Thelen. Het damesklassement wordt aangevoerd door Ellen Schuhmacher. De sterkste jeugdspeler is Dirk Bergmans uit Blerick, gevolgd door de Blerickse broers Evert en Reyn Cuppen. Er wordt nog gespeeld op de maandagen 13 en 20 augustus in zaal Apollo in Blerick, aanvang 20.00 uur. Iedereen kan nog in het toernooi 'instappen', ook huisschakers.

In DIAGRAM 4 een mooi dame-offer (Andersson-Zukertort, 1862): 1.Dg5 Dd2 2.Pf5! Dxdg5 3.Pe7+ Kh8 4.Pxg6+ Dxdg6 5.Lxg6 Td2! 6.Txh7+ remise

Diagram 1

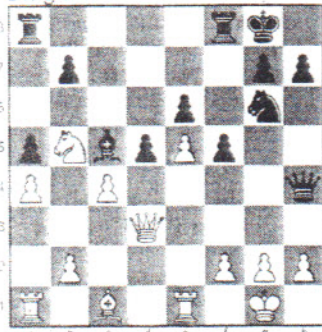

Diagram 2

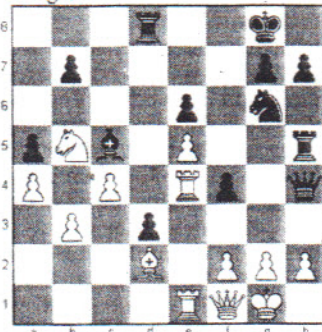

Diagram 3

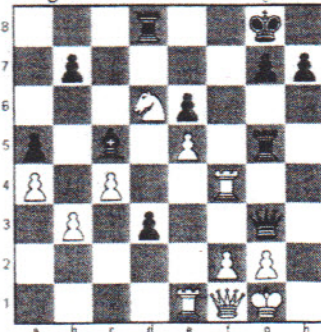
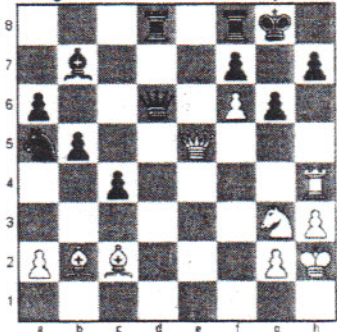

Diagram 4

EUWE (4)

Aljechin kwam in april 1946 te overlijden. Hij werd 53 jaar. De wijze waarop hij overleed is mysterieus. Was het aan natuurlijke dood? Of zelfmoord? Dit is nooit duidelijk geworden. Het was de eerste maal dat een wereldkampioen stierf terwijl hij nog regerend kampioen was. Daardoor kwam de wereldtitel plotseling vrij. Na de dood van Aljechin werd dan ook met veel belangstelling uitgezien naar het eerste grote naoorlogse treffen: het Staunton-toernooi in Groningen in 1946. Euwe gaf zijn baan als leraar wiskunde op en trad in dienst van de KNSB. Voor het eerst was hij nu beroepsschaker. Hij verdiende de kost met het geven van simultaans en lezingen, publiceren over schaken en het spelen van toernooien. Zijn doel was nog eenmaal de wereldtitel te veroveren. In Groningen scoorde hij 14 uit 19 en eindigde als tweede achter Botwinnik. De wereldschaakbond FIDE besloot in 1948 een toernooi te organiseren waarvan de winnaar zich de nieuwe wereldkampioen zou mogen noemen. Het was de eerste maal dat het WK onder auspiciën van de FIDE werd gehouden. Vanaf dat moment kreeg de bond de regie over de titelstrijd en was het dus niet langer de kampioen

zelf die zijn uitdagers koos. Het toernooi werd in 1948 in Den Haag en Moskou gehouden. De FIDE selecteerde hiervoor vijf man onder wie Euwe. De afloop was teleurstellend voor Euwe. Hij werd laatste. Botwinnik was oppermachtig en mocht zich vanaf dat moment wereldkampioen noemen. De eindstand was: Botwinnik 14 punten, Smyslov 11, Keres 10½, Reschewski 10½, Euwe 4. Euwe besloot in 1949 te stoppen als schaakprofessional en pakte zijn baan als leraar weer op. Hier de partij Botwinnik-Euwe, WK-toernooi Moskou 1948

1.d4 d5 2.Pf3 Pf6 3.c4 e6 4.Pc3 c6 5.e3 Pbd7 6.Ld3 dxc4 7.Lxc4 b5 8.Ld3 a6 9.e4 c5 10.e5 cxd4 11.Pxb5 axb5 12.exf6 Db6 13.fxc7 Lxg7 14.0-0 Pc5 15.Lf4 Lb7 16.Te1 Td8 17.Tc1 Td5 18.Le5 Lxe5 19.Txe5 Txe5 20.Pxe5 Pxd3 21.Dxd3 f6 22.Dg3!

ZIE DIAGRAM 1, de stelling na

22.Dd3-g3!
(nu breekt de witte dame door, waarna er voor zwart geen verdediging meer mogelijk is)
22...fxe5 23.Dg7 Tf8 24.Tc7 Dxc7 (zwart is gedwongen zijn dame te offeren)
25.Dxc7 Ld5 26.Dxe5 d3 27.De3 Lc4 28.b3 Tf7 29.f3 Td7 30.Dd2 e5 31.bxc4 bxc4 32.Kf2

ZIE DIAGRAM 2

32...Kf7
(de voortzetting 32...c3 33.Dxc3 d2

in combinatie met
34.Dc8+ Ke7
35.Dxd7+ en
36.Ke2 leidt tot
verlies voor zwart)
33.Ke3 Ke6
34.Db4 Tc7
35.Kd2 Tc6
36.a4 en
zwart gaf op (1-0).

ZIE DIAGRAM 3, de eindstelling.

M.Euwe - P.Keres,
Moskou 1948
1.d4 Pf6 2.c4 e6
3.Pc3 Lb4 4.Dc2 0-

0 5.Lg5 h6 6.Lh4 c5 7.dxc5 Pa6
8.e3 Pxc5 9.Pe2 d5 10.0-0 Ld7
11.cxd5 Tc8 12.Kb1 Pa4 13.dxe6
fxe6 14.Db3 Lxc3 15.Pxc3 Pxc3+
16.bxc3 De8 17.Td4 Pd5 18.c4 Pb6
19.Ld3 Pa4 20.Lc2 Pc5 21.Dc3 b5
22.Ka1 a5 23.cxb5 Lxb5 24.Db2
Dc6 25.Tg4 Tf7 26.Lf6 Tcc7

ZIE DIAGRAM 4, de stelling na

26.Tc8-c7
27.Td1 Ld3 28.Lxd3 Pxd3 29.Txd3
Txf6

ZIE DIAGRAM 5, de stelling na

29...Txf6
(nu gaat 30.Dxf6 niet wegens
30...Dc1 mat)
30.f3 Tf5 31.Tgd4 Tc5 32.Td8+ Kh7
33.Td1 Tc2 34.Dd4?

ZIE DIAGRAM 6, de stelling na

34.Db2-d4?
34...Tc1+ 35.Kb2 Dc2+ (0-1)

Wit geeft op, want 36.Ka3 Tc3+
kost de dame (met mat)!

Volgende week deel 5 over Euwe.

Het 24e zomer-snelschaaktoernooi
"Schaken met de Meester" nadert

de ontknoping. Maandag werd de vijfde ronde gespeeld. Het klassement wordt aangevoerd door Christian Busch (Grefrath), gevolgd door Daan Holtackers (Baarlo) en Armin Thelen (Viersen). In het damesklassement staat Ineke Peeters uit Grubbenvorst bovenaan. De sterkste jeugdspeler is Dirk Bergmans uit Blerick. Op de laatste avond kan nog veel veranderen. Deze wordt gespeeld op maandag 20 augustus in zaal Apollo in Blerick, aanvang 20.00 uur. Iedereen kan nog in het toernooi 'instappen', ook huisschakers die een 'verZETJE' zoeken.

Enkele Limburgse spelers hebben deelgenomen aan het Open Nederlands Kampioenschap voor de jeugd in Hengelo. De hele vorige week namen daar niet minder dan vierhonderd spelers aan deel. Bij de A-spelers (hoogste leeftijdscategorie) schaarde Joost Heltzel uit Roermond zich bij de nationale top met een 4e plaats. Joep Nabuurs (categorie B) uit Venlo realiseerde met 5 uit 9 de doelstelling van 50 procent of meer. Zijn broer Mart (C) scoorde nog een halfje meer. Egbert Clevers uit Velden was dé sensatie in categorie D. In de laatste ronde versloeg hij zelfs de koploper. Het leverde Clevers de derde plaats op in een veld van 110 spelers.

Diagram 1

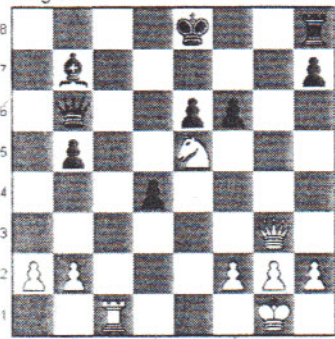

Diagram 2

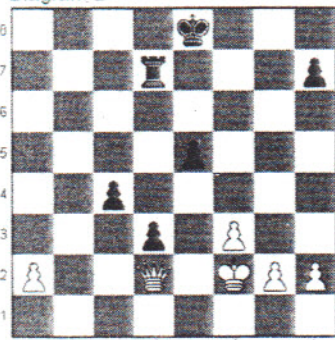

Diagram 3

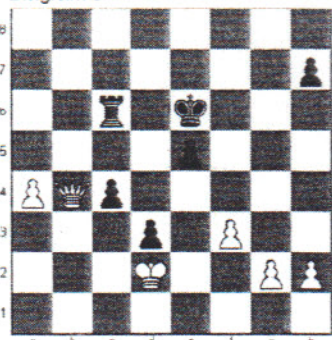

Diagram 4

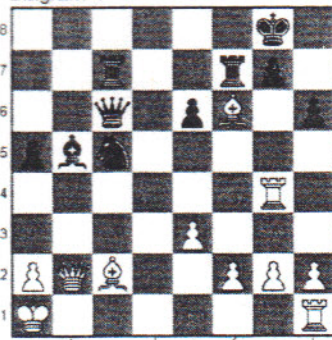

Diagram 5

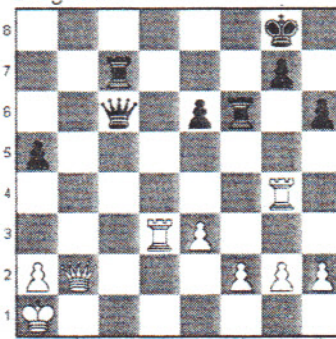
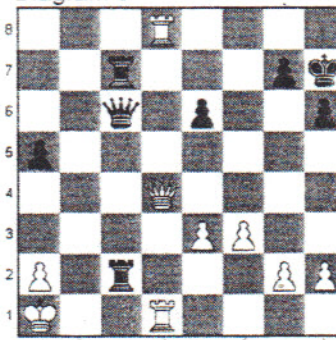

Diagram 6

EUWE (5)

Overigens is het ook de moeite waard om eens een heel andere, onbekende en onvermoede kant van Max Euwe, de enige Nederlander die ooit wereldkampioen werd, aan te stippen: zijn activiteiten tijdens de Tweede Wereldoorlog. Tijdens de oorlog was hij actief in het verzet. In moeilijke tijden regelde hij voedseltransporten, waarbij hij ook een groot persoonlijk risico nam. Vertrouwelings van hem hebben later verklaard dat er destijds zelfs sprake van was dat hij burgemeester van Amsterdam zou worden. Hij zou in ieder geval gevraagd zijn om wethouder te worden. Het is er niet van gekomen. Maar zou hij wethouder zijn geworden of het ambt van burgervader hebben gekregen, dan zou hij het met zijn intellect en grote bestuurlijke gaven zeker tot een goed einde hebben gebracht. Dat hij in beeld was voor zo'n belangrijke functies zegt natuurlijk ook veel over zijn persoon. Euwe was namelijk niet alleen als schaker van grote klasse (in 1921 werd hij voor het eerst kampioen van Nederland. Ruim dertig jaar later, in 1952, werd hij voor de twaalfde en laatste maal kampioen). Hij genoot ook als mens groot aanzien. Hij was een echte gentleman. Hij had een na-

tuurlijke gedistinctie. Hij was tegenover iedereen voorkomend, rookte niet en dronk slechts met mate. Zijn opvoeding was voorbeeldig. Zijn vader was onderwijzer en maakte veel werk van de opvoeding. Max kon al lezen, schrijven en rekenen voordat hij naar de lagere school ging. Hij mocht op school dan ook een klas overslaan. Max was plichtsgetrouw. Hij was bovendien zuinig, degelijk, ordelijk en hield niet van opsmuk. Zijn dochter Els zei onlangs in een interview in het KNSB-blad 'Schaakmagazine': „We aten om acht uur, een uur en een uur, en 's avonds dronken we een beker melk. Altijd hetzelfde.” Zo punctueel was hij dus. Naar meisjes keek hij niet. Zijn parool had kunnen luiden: eerst het huisje en dan het huisje. Want hij zorgde ervoor dat hij zijn doctoraal deed en pas daarna - hij was toen 22 - leerde hij zijn vrouw kennen. Zijn interesses waren zeer breed. Hij hield van tennis, zwemmen en boksen en interesseerde zich voor filosofie, economie, mathematica en kunst. Overigens was zijn lievelingsschrijver Stefan Zweig.

Hier een partij van Euwe. Aljechin-Euwe, tweekamp om het wereldkampioenschap, 22e partij, Delft 1937.
 1.Pf3 d5 2.c4 d4 3.e3 Pc6 4.exd4 Pxd4 5.Pxd4 Dxd4 6.Pc3 Pf6 7.d3 c6 8.Le3 Dd7 9.d4 g6 10.Le2 Lg7 11.h3 0-0 12.0-0 b6 13.Lf3 Lb7 14.a4 Tad8 15.a5 Dc7 16.Db3 Pd7 17.axb6 axb6 18.Ta7 Ta8 19.Tfa1 e6 20.Txa8 Lxa8 21.d5 cxd5

- 22.cxd5 Pc5
- 23.Dc4 exd5
- 24.Lxd5 Lxd5
- 25.Pxd5 De5
- 26.Tb1 Pa4
- 27.b3 Pb2
- 28.Dc6 b5
- 29.Lf4
- De6 30.Dxb5
- De4 31.Tc1 Pd3
- 32.Dc4 De2
- 33.Tf1 Pxf4
- 34.Dxf4 Db5
- 35.Df3 Tb8 36.Tb1
- Da6 37.Td1 Da3
- 38.Tb1 Da2

- 39.Dd3 Ld4 40.Tf1 Db2 41.Pe7+
- Kf8 42.Pc6 Lxf2+ 43.Kh2 Te8
- 44.Df3 Te2 45.Pd4 Td2 46.Pe6+
- Ke7 47.Pf4 Dd4 48.Kh1

ZIE DIAGRAM 1, de stelling na 48.Kh1

De stelling is nu uiterst kritiek voor zwart. Er dreigt 49.Pe2, waarna de zwarte loper verloren dreigt te gaan. Als dit stuk wijkt, volgt Dxf7+ met spoedige beslissing. Trekt zwart de loper onmiddellijk naar h4 terug, dan wint wit eveneens en wel met 49.Db7+ Ke8 (op 49...Dd7 volgt 50.Db4+ Ke8 51.Pxg6 hg6 52.Dxh4 en wit heeft een gezonde pluspion) 50.Pxg6 fxg6 51.Df7+ Kd8 52.Df8+ Kc7 53.Tf7+ en wit verovert minstens de dame voor een toren. Hoe het dan staat, zien we in DIAGRAM 2 (dit is een ANALYSEdiagram!) Er moest dus een wonder gebeuren, wilde zwart deze partij nog kunnen redden. Zou Euwe hier nog uit kunnen komen?

48...Ta2 (hiervan is het de bedoeling de witte dame het schaak op a6 onmogelijk te maken. Toch is deze zet niet goed, want, zoals spoedig blijkt, komen de zwarte toren en loper na de afwikkeling wel degelijk in ge-

49.Pe2 Ta1 50.Db7+ Kf6
 ZIE DIAGRAM 3, de stelling na 50...Kf6 (stond nu de zwarte toren op d1, in plaats van op a1, dan zou 51.Da6+ onmiddellijk beslissen, omdat na het daarop volgende 52.Pxd4 de witte toren door Da6 gedekt staat) 51.Pxd4 Txf1+ 52.Kh2 Lg1+ 53.Kg3 Lf2+ 54.Kf3 Lxd4+ 55.Ke4! (nu kan de loper niet wijken, omdat wit met Da6+ dreigt voort te zetten) 55...Td1 56.Dd5
 ZIE DIAGRAM 4, de stelling na 56.Db7-d5

Dit is een kleine onnauwkeurigheid, want nu had wit met Dc6+ gevolgd door Dc2 onmiddellijk een vol stuk kunnen winnen.

In de partij volgde:
 56...Ke7 57.g4 h5 58.gxh5 f5+ 59.Kf3 Td3+ 60.Ke2 Te3+ 61.Kd2 Te4 62.hxg6 (1-0)
 ZIE DIAGRAM 5, de stelling. Achteraf bekeken was de door Euwe gevolgde methode dus niet voldoende, maar toch had er op enig moment wel meer in gezeten, namelijk op de 48e zet van zwart. Hiervoor kijken we weer even naar DIAGRAM 1, de stelling na 48.Kh1. Nu was voor Euwe bijvoorbeeld mogelijk: 48...h5!, waarna: 49.Pe2 Td1 50.Db7+ Kf8 51.Pxd4 Txf1+ 52.Kh2 Lg1+ 53.Kg3 Lf2+ 54.Kf3 Lxd4+ en nu volgt op 55.Ke4, 55...Lg1, terwijl 55.Ke2 met Tf5 wordt beantwoord. In beide gevallen heeft wit het bijzonder lastig. Wel kan hij de b-pion naar voren brengen, maar zodra de zwarte loper de gelegenheid krijgt zich tegen deze pion op te offeren, is het resterende eindspel toren en drie pionnen tegen dame en twee pionnen (alles op dezelfde vleugel) geheel remise. De aantekeningen zijn ontleend aan gepubliceerd commentaar van Euwe.

Volgende week deel 6 over Euwe.

Diagram 1

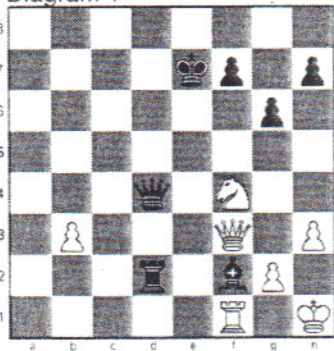

Diagram 2

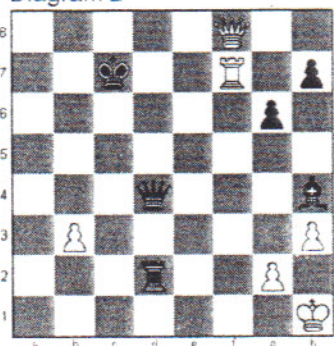

Diagram 3

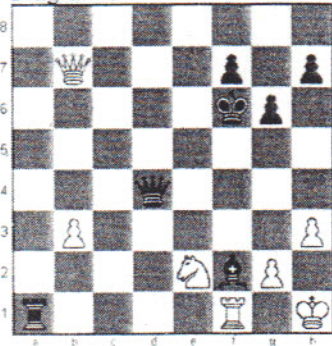

Diagram 4

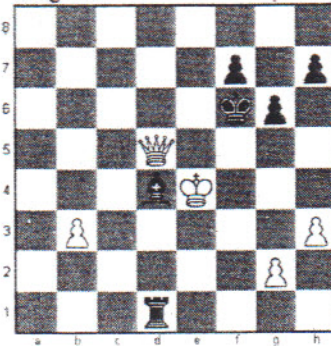
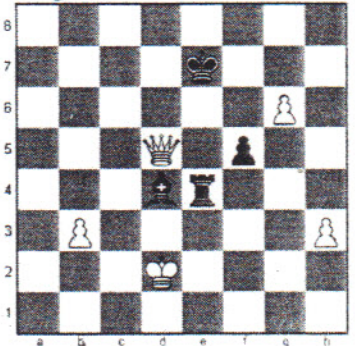

Diagram 5

EUWE (6, SLOT)

Max Euwe heeft het schaken in ons land enorm gestimuleerd. Niet alleen door zijn resultaten (nadat hij wereldkampioen werd, sloegen vele duizenden Nederlanders aan het schaken). Maar ook met het geven van lessen en lezingen, simultaanseances en het schrijven van schaakboeken. Euwe heeft ongehoorlijk veel boeken geschreven. In de collectie van het Max Euwe Centrum in Amsterdam bevinden zich 'n kleine vierhonderd boeken met Euwe als auteur of als co-auteur. Daarnaast schreef hij rubrieken in anten en tijdschriften. Hele generaties zijn met zijn boeken opgegroeid en hebben uit zijn boeken leren schaken. Opvallend was de buitengewoon heldere stijl waarin Euwe de regels van het hogeschoolschaak wist uit te leggen voor de 'gewone man'. De boeken werden in alle mogelijke talen uitgegeven. Jarenlang was hij in Rusland de meest verkochte Nederlandse auteur. Beroemd is het boekje 'Oom Jan leert zijn neefje schaken'. Dit verscheen in 1935 ten tijde van de WK-match van Euwe tegen Aljechin. Een ideaal moment, want Nederland was destijds in de ban van schaken. Iedereen wilde leren schaken. Dit boekje was daar uitermate geschikt voor. Al snel kwam het tot een tweede druk. Nog steeds zijn er liefhebbers die hun best doen dit werk te bemachtigen. Het is een prettig leesbaar boek. In een leuke vertelvorm leert men schaken. Als schrijvers staan Albert Loon en Max Euwe geregistreerd. Euwe gaf overigens wel eens zijn naam aan boeken, zodat het meer verkocht. Het is niet duidelijk in welke gevallen dat precies is gebeurd. Max Euwe heeft niet alleen als schaker, schrijver en propagandist grote faam verworven, maar ook op

bestuurlijk gebied. Al in 1922 werd hij lid van het bestuur van de Nederlandse schaakbond. Hij nam de post propaganda voor zijn rekening. Kort daarna werd hij redacteur van het bondsorgaan. In 1924 werd in Parijs de wereldschaakbond FIDE (Federation Internationale Des Echecs) opgericht. De eerste president was de Nederlander Alexander Rueb. Euwe kende hem goed. Euwe had een grote betrokkenheid bij het internationale schaak. Kort na de oorlog was hij achter de schermen actief bij het uitdokteren van een nieuw systeem voor de strijd om de wereldtitel. Hij kwam met het idee van zone en interzonewedstrijden. Dit systeem werd vele decennia lang gehanteerd. Via deze wedstrijden werd uiteindelijk de uitdager aangewezen die het mocht opnemen tegen de wereldkampioen. Van 1970 tot 1978 was hij president van de FIDE. Hij verwierf groot aanzien door het promoten van de schaaksport in de ontwikkelingslanden. Een zeer belangrijke rol speelde hij als FIDE-president in 1972 bij de WK-match tussen Fischer en Spasski in Reykjavik. Waarschijnlijk zou de match zonder hem niet hebben plaatsge-

vonden. Met groot geduld wist hij de grillige en eigenzinnige Amerikaan Fischer uiteindelijk toch aan het bord te krijgen. De WK-match werd een mediahype. Over de hele wereld kregen de verenigingen er ineens vele duizenden schakers bij.

Dit was de laatste aflevering in de serie over Max Euwe. Deze serie werd gepubliceerd in het kader van het Euwe-jaar. Euwe werd honderd jaar geleden geboren, om precies te zijn op 20 mei 1901 in Watergraafsmeer. Hij overleed op 26 november 1981 in Amsterdam.

Spreuk van de week: 'Holland is beroemd vanwege zijn prachtige bloemen. Voor ons is Euwe de mooiste bloem die de schaakwereld voor eeuwig kleur heeft gegeven' (Salo Flohr)

Het 24e internationale zomer-snel-schaaktoernooi Schaken met de Meester in Blerick had een spannende ontknoping. Uiteindelijk was het Terry van der Veen (Venlo) die met de toernooizege ging strijken. Hij scoorde 21 punten. Tweede werd Christian Busch (Grefrath) met 18½ punten, gevolgd door Daan Holtackers (Baarlo) en Hermann Moonen (Nettetal) met 17½. Het

damesklassement werd gewonnen door Ellen Schuhmacher. Een mooie prestatie leverde jeugdspeler Roland van Vliembergen uit Blerick door praktisch uit het niets de kop van het jeugdklassement te pakken met 12½ punten op de voet gevolgd door Reyn Cuppen met 11½ punten.

De Venlose schaakvereniging heeft voor haar leden een wedstrijd uitgeschreven. De leden konden partijen inzenden voor een eindspelprijs, combinatieprijs of schoonheidsprijs. Een jury boog zich over de inzendingen. Een van de schoonheidsprijzen ging naar Hans Hoedemaekers voor zijn fraaie partij tegen F. Wijnands. We zien die 'schoone' partij hier.

Hoedemaekers-Wijnands
1.e4 e6 2.d4 d5 3.Pc3 Pf6 4.e5 Pfd7
5.f4 c5 6.Pf3 Pc6 7.dxc5 Lxc5 8.Ld3
h6 9.a3 Dc7 10.De2 a6 11.Ld2 La7
12.0-0-0 Pc5 13.The1 Ld7 14.Kb1
Tc8 15.f5

ZIE DIAGRAM 1
15...d4 16. Pe4 Pxe4 17.Lxe4 exf5
18.e6

ZIE DIAGRAM 2
18...Lxe6 19.Lxf5 Pd8 20.Lb4!

ZIE DIAGRAM 3
20...a5
(indien 20...Dc4 21.De5!
(21.Dxc4) 21...d3 22.Lxd3 Da2+
23.Kc1 Lb8 24.Dd4 Pc6 25.Txe6+!
Dxe6 26.Dxg7 Le5 27.Pxe5 Dxe5
28.Te1!)
21.Db5+ Dc6 22.Lxe6 Pxe6
23.Txe6+ fxe6 24.Dh5+

ZIE DIAGRAM 4
(indien 24...Kd7, 25.Df7+ Kd8
26.De7 mat)
24...Kd8 25.Pxd4 Lxd4 26.Txd4+
Kc7 27.De5+ (1-0)
ZIE DIAGRAM 5

Diagram 1

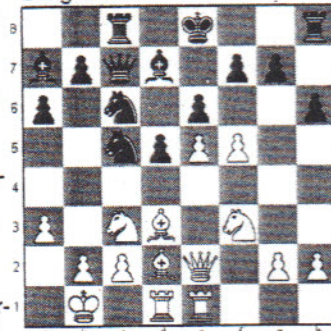

Diagram 2

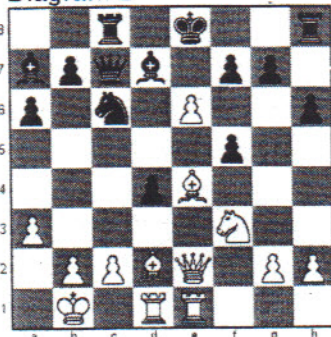

Diagram 3

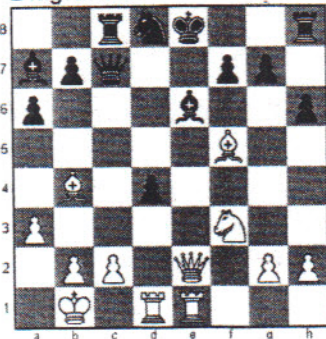

Diagram 4

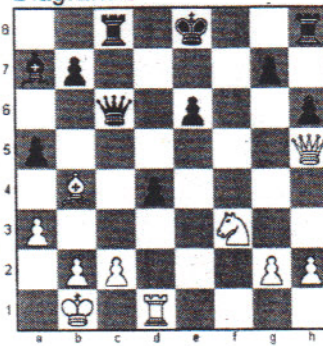

Diagram 5

